

INTERVIU CU PREACUVIOSUL PĂRINTE ARHIMANDRIT MELCHISEDEC VELNIC - STAREȚUL MĂNĂSTIRII PUTNA (I)

Preacuviosul Părinte Arhim. Melchisedec Velnic s-a născut în anul 1961, în comuna Ceplenița din județul Iași, primind la botez numele de Mihai. A urmat cursurile Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamț, în perioada anilor 1979-1984, și ale Institutului Teologic de Grad Universitar din București, între anii 1985-1989. Urmînd chemării tainice a lui Dumnezeu, după terminarea studiilor a îmbrățișat viața monahală, parcurgînd diferitele etape ale nevoițelor și rînduieilor călugărești, după cum urmează: la data de 1 iulie 1989 a fost închinoviat la Mănăstirea Putna, în data de 7 septembrie 1989 a fost tuns în monahism la Mănăstirea Putna, de către Preacuviosul Părinte Arhim. Iachint Unciuleac, cu numele Melchisedec, în ziua de 10 septembrie anul 1989 a fost hirotonit Ierodiacon de Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, în data de 15 august anul 1990 a fost hirotonit Ieromonah de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, pe atunci Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, în data de 7

decembrie anul 1990 a fost hirotesit Protosinghel de către Preasfințitul Părinte Gherasim Putneanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților din acea vreme, în ziua de 7 decembrie anul 1992, în urma alegerii de către soborul mănăstirii, a fost numit Stareț al Mănăstirii Putna de către Înalt-preasfințitul Părinte Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în data 7 martie anul 1993 a fost hirotesit Arhimandrit tot de către IPS Părinte Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, iar din ziua de 1 mai anul 1997 devine exarh al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Printre lucrările importante realizate de către Preacuviosul Părinte Arhim. Melchisedec Velnic la Mănăstirea Putna se numără înființarea Schitului „Sfîntul Prooroc Ilie” din Sălaș și a Schitului „Acoperămîntul Maicii Domnului” din Muntele Doisprezece Apostoli, continuarea și definitivarea lucrărilor de refacerea a schiturilor Sihăstria Putnei, Daniil Sihastru, Pojorîta, redeschise în timpul stăreției

Părintelui Arhim. Iachint Unciuleac, pictarea din nou a bisericii voievodale a mănăstirii, construirea a două corpuri de chilii pentru călugării mănăstirii, coorganizarea, împreună cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților și cu Consiliul Județean Suceava, a manifestărilor din anul omagial „Ștefan 500. 1504-2004”, refacerea arhondaricului „Mitropolit Visarion Puiu” și construirea arhondaricului și bisericii „Sfântul Nicolae”, înființarea, în anul 2005, a Centrului de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare” și organizarea, în cadrul Centrului, a Simpozionului anual de istorie „Colocviile Putnei”, înființarea, în anul 2006, a Fundației „Credință și Creație” și organizarea de ediții ale simpozionului anual pe teme umanistice, înființarea de ateliere de pictură, sculptură, de aurit și argintat obiecte de cult, în care lucrează viețuitorii mănăstirii, organizarea de tabere de iconografi, invitarea și găzduirea preoților, monahilor, elevilor din Basarabia și Nordul Bucovinei în pelerinaj la Mănăstirea Putna, găzduirea și organizarea de tabere creștine de vară pentru tineret (consfătuiri naționale ASCOR), recuperarea obiectelor de patrimoniu luate de la mănăstire în perioada comunistă și recuperarea unor importante proprietăți ale mănăstirii confiscate în perioada comunistă.

„Pentru toți acești ani, care au trecut din 1992 și pînă acum, mai întîi de toate îi sunt recunoscător Bunului Dumnezeu, care mi-a călăuzit pașii, Maicii Domnului, care m-a chemat în această sfințită mănăstire, și măritului Voievod Ștefan, care m-a primit ca stareț. De s-a făcut ceva bun în acești 20 de ani, a fost cu mila, cu darul și cu ajutorul lui Dumnezeu, iar de s-au făcut și greșeli, acestea sunt ale mele. Toate le-am văzut ca pe un dar de la Dumnezeu și gîndul meu se îndreaptă cu recunoștință către toți cei care mi-au fost alături, printre care Înalt Preasfințitul Arhiepiscop Pimen al Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Episcop-Vicar Gherasim Putneanul și Părintele Stareț Iachint Unciuleac, aceștia din urmă trecuți la Domnul, care mi-au călăuzit pașii și mi-au dat din smerenia și din frumusețea vieții lor duhovnicești, chiar dacă eu nu m-am ridicat niciodată la măsura lor. Însă atît timp cît voi trăi, nădăjduiesc să le urmez exemplul personal pe care l-au lăsat tuturor: de smerenie, de cumintenie, de ascultare, de slujire a Bisericii și de jertfire pentru obștea monahală a Putnei, cît și pentru obștea cea întreagă a neamului nostru”, a declarat Starețul Mănăstirii Putna, cu prilejul împlinirii, la 7 decembrie anul 2012, a douăzeci de ani de stăreție a vestitei chinovii ștefanieni...

– Pentru început, aș dori să vă întreb, *Preacuvioase Părinte Stareț, cum se simte zbuciumul lumii românești, pe vremuri de criză, la Mănăstirea Putna? Ajunge neliniștea lumii pînă aici?*

– Ca întotdeauna, în Biserică, unde Îl avem pe Domnul nostru Iisus Hristos, sufletul românului poate fi simțit cel mai bine, cu bucuriile și cu necazurile lui. Sunt mulți români care s-au apropiat mult de Dumnezeu în aceste vremuri grele, după cum sunt și mulți care s-au înstrăinat de El, unii într-atît de mult, încît și-au pus capăt vieții. Lipsa de credință i-a adus aici. N-au crezut în viața de dincolo, pentru care ne pregătim aici, nu au avut încredere că Dumnezeu îi poate ajuta, prin pocăință și rugăciune. S-au gîndit că lumea aceasta este totul și, nevăzînd altă scăpare, și-au luat zilele. Unui credincios, necazul îi dă putere să se smerească și să se plece sub scutul puternic al lui Dumnezeu, și atunci este salvat. Cine se încrede numai în forțele sale proprii, acela se pierde. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos ne-a spus foarte ferm, clar și limpede, că „Fără Mine nu puteți face nimic”, „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”.

– *Preacuvioase Părinte Stareț, ce pot face slujitorii sfințelor altare – preoții – pentru a-i ajuta și pe cei mai slabi în credință, atunci cînd se află în momente de grea cumpănă?*

– Mai întîi de toate, clerul trebuie să-i redea românului nădejdea că nu este singur, că există Cineva care îi poartă de grijă. Că dacă omul are credință și-L are pe Dumnezeu înlăuntrul său, are absolut de toate. Sărăcia materială nu trebuie să determine și o sărăcie sufletească. Credința face minuni. Avem nenumărate exemple în istorie cînd, pentru credința lor, românii au fost ocrotiți de Dumnezeu, iar planurile vrăjmașilor n-au reușit. Spunea un professor că „În istorie se aud bubuind pașii lui Dumnezeu”. Iar un cronicar, vorbind despre domnul Moldovei, Sfîntul Voievod Ștefan cel Mare, scria: „A fost gîndul lui Dumnezeu cu el”; aceasta pentru că și gîndul lui a fost la Dumnezeu. Cred că dacă tot poporul ar spune, într-un cuget: „Doamne, ai milă de noi!”, Dumnezeu ne-ar rîndui conducători vrednici, care ar schimba fața țării, chiar și fața lumii. Însă nouă ne este greu să ne smerim și să ne pocăim. În mîndrie, în închipuire și în îndreptățirea de sine, este foarte greu să te smerești și să ceri ajutor de Sus. De

aceea, este mare nevoie de lucrători în via Lui, adică de un cler care să arate poporului că slujește unui Dumnezeu Viu, care poartă de grijă turmei Sale. Căci Dumnezeu nu-și părăsește niciodată turma Sa, dar nici nu o ajută împotriva voinței ei. Iar noi refuzăm ajutorul, binecuvântarea, bunătatea și milostivirea Lui, prin modul în care trăim.

– *Dintre toate provinciile istorice românești, Moldova pare cea mai cuprinsă și aprinsă de credință. Aici sunt cele mai multe mănăstiri, bisericile se umplu în fiecare duminică, de aici pleacă cei mai mulți credincioși în pelerinaje, în toată țara. De unde vine această dragoste de Dumnezeu a moldovenilor?*

– Este adevărat că mulți spun că în Moldova este mai multă credință. Cred că este în firea moldoveanului să fie mai apropiat de Dumnezeu, pentru că se smerește, iar întâia faptă a credinței este smerenia. „Dacă este să vorbim despre dumnezeire”, spune Sfântul Isaac Sirul, „trebuie să vorbim despre smerenie”. Iar model să ne fie smerenia Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Virtutea smereniei parcă este mai bine așezată în sufletul moldoveanului. Cu siguranță, și mănăstirile au avut o influență în această privință. Dar nu numai moldovenii au în sînge credința, ci toți românii. La noi credința este primită din moși-strămoși, este o lucrare lăuntrică, interioară, de sute de ani. Dacă în Muntenia și Transilvania se vede mai puțin, este și fiindcă acele provincii au fost încercate mai mult în istorie. Ardealul a avut Golgota lui de urcat și nu s-a făcut de rîs, ci a dat mulți sfinți Bisericii Ortodoxe. Cîți n-au vrut să îl abată de la credința cea dreaptă, să i-l scoată pe Dumnezeu din suflet și n-au reușit? Dacă are cicatrice, nu este de mirare, sunt vitregiile istoriei. Nădăjduim, cu darul lui Dumnezeu, că sămînța cea bună se va răspîndi, credința se va înmulți și vom fi mai uniți în Duh și în iubirea de Adevăr.

– *În altă ordine de idei, Preacuvioase Părinte Arhimandrit, după canonizarea Voievodului și Domnitorului Ștefan cel Mare, din anul 1992, ați fost ales și numit Stareț al mănăstirii și ați putut simți și mai bine modul cum se raportează românii la Sfântul Ștefan. Ați simțit că s-a schimbat ceva, odată cu proclamarea canonizării oficiale?*

– Înainte de anul 1992 accentul cădea mai mult pe ziua de pomenire a Sfântului Întîi Mucenic și Arhidiacon Ștefan, pe 27 decembrie, ocrotitorul

Sfântului Voievod Ștefan. În fiecare an, înainte de anul 1992, în a treia zi de Crăciun se făcea parastas și se țineau cuvîntări la mormîntul Sfântului Voievod. Din anul 1992, centrul de greutate s-a mutat pe 2 iulie, ziua trecerii la cele veșnice și ziua de prăznuire ca sfînt. Și de la an la an văd că poporul nu îl percepe numai ca pe un sfînt oarecare sau ca pe un domnitor important, ci îl percepe ca pe un mărturisitor al credinței. Spun aceasta pentru că văd că vin la mormîntul Sfântului Ștefan an de an tot mai mulți români din țară și români și ortodocși din străinătate, ca odinioară primii creștini la mormintele martirilor.

În niciun an nu am trimis invitații clericilor ori altcuiva pentru a participa la sărbătoarea din 2 iulie, ci doar ierarhilor. Cu toate acestea, în anul 2012, de exemplu, în zi de luni, au fost mii de credincioși, iar slujitorii la Sfîntul Altar au fost nu mai puțin de 106, dintre care patru ierarhi. Au liturghisit împreună clerici din țara noastră, din Basarabia, din Italia, din Anglia, din nordul Bucovinei. Au venit un număr foarte mare de preoți români, dar și ucraineni, monahi și monahii din nordul Bucovinei, căci ei simt sfințenia voievodului.

Cînd vezi un creștin, cînd vezi un ierarh, un demnitar că îngenunchează în fața mormîntului Sfântului Voievod Ștefan, aceasta arată că acest popor, că cei care îngenunchează au nevoie de puterea și de ajutorul Sfântului Voievod Ștefan. Sunt conștienți că Ștefan a avut o putere deosebită, că în el, că prin el s-a împlinit o lucrare a lui Dumnezeu, și că, într-adevăr, „a fost gîndul lui Dumnezeu cu Ștefan”, cum se spune într-o cronică, adică a fost o lucrare deosebită cu acest om hărăzit, chemat și așezat de Dumnezeu la locul necesar pentru acele vremuri. Iar el a răspuns chemării și s-a dovedit pe deplin a fi cu adevărat omul lui Dumnezeu, cu toate greșelile, cu toate păcatele sale, cele care au fost, nu cele pe care încearcă unii să i le pună în cîrcă.

– *Cum vă explicați această polarizare, pe de o parte români care atît de mult îl cinstesc, îl simt ca părinte, îl iubesc, îl văd pe Sfîntul Voievod și Domnitor Ștefan cel Mare ca sfînt, în timp ce alții, din contră, îl văd nici măcar ca pe un personaj major al istoriei noastre, darămite ca pe un mare sfînt?*

– Fiecare îl judecă după a sa putere, după a sa pricepere și ale sale simțuri și simțăminte. Fiecare îl percepe după ceea ce are înlăuntrul lui. Cei care

iubesc valorile, adevărul, frumosul, binele și virtuțile, accia le găsesc pe toate acestea în Sfântul Ștefan. Dar cei care sunt stăpîniți de anumite patimi se agață de patimi și se opresc la cele ale omului. Voievodul Ștefan a fost și el supus greșelii, ca om de rînd, dar a lăsat greșeala și păcatul în spate, le-a părăsit, nu s-a oprit la ele, ci și-a îndreptat cugetul către Iisus Hristos Domnul, care este modelul nostru desăvîrșit, care mereu ne arată calea și ne dă putere. Și astfel prin el s-a săvîrșit o lucrare a lui Dumnezeu pentru țările române și pentru întreaga Europă. Și, fie că nația română este conștientă sau nu, fie că națiile europene sunt conștiente sau nu, cu el s-a împlinit o lucrare a lui Dumnezeu, lucru dovedit în tot ceea ce au scris istoricii români și străini despre cine a fost Domnitorul Ștefan cel Mare și ce a însemnat el pentru neam, pentru țară, pentru Europa și creștinătate.

Legat de atribuirea eronată a mai multor copii, există un studiu special al istoricului Sorin Iftimi, în care se arată că nu există niciun document ferm care să ateste că Ștefan ar mai fi avut și alți copii în afară de Petru Rareș din relații nelegitime. Este cunoscută o singură astfel de relație, cu Maria Rareș, din care, în urma pocăinței și a smereniei pentru greșeală, fără îndoială, s-a născut un vrednic vlăstar. Căci Petru Rareș a fost cel care a știut să pună stavilă valului de schimbări în credință care veneau din Occident, în urma Renașterii și Reformei, acel duh lumesc care despuia biserica de icoane, ori înlocuia frumoasele fresce bizantine cu chipurile realiste în care se vedea doar omul carnal, nu sfîntul, omul îndumnezeit, transfigurat de Duhul cel Preasfînt. Acest fiu al Voievodului Ștefan cel Mare, singurul care este atestat ca nelegitim, a stat în fața acestui val care venea să distrugă relația omului cu Dumnezeu. Și iată chipul la care trebuie să ajungă omul pe pămînt, chipul înduhovnicit, pictat la Mănăstirile Voroneț, Moldovița, Probota, și în interior, dar mai ales în exterior. Aici avem Biblia tîlcuită în imagini, viața Bisericii în imagini, pentru a sluji omului în drumul său către Dumnezeu. Prin adevărul și frumusețea lor, aceste fresce au spus în culori că nu ceea ce se întîmplă în Occident este adevărat și important, ci important este să te menții pe verticală, în strînsă legătură și unire cu Dumnezeu prin sfinții Lui.

– *Străinii care vin la Mănăstirea Putna pleacă îmbogățiți și mărturisesc că întîlnirea cu Sfîntul*

Ștefan cel Mare, cu epoca sa, este o valoare care îi îmbogățește. Oare statul nu are datoria de a reliefa identitatea și valorile românești în lume?

– Lipsa de credință, lipsa de voință bună și curată, lipsa de dragoste de neam și de valorile strămoșești, toate acestea fac ca politicile și programele culturale să nu vorbească lumii despre Măria Sa Ștefan. Oamenii de cultură care sunt adînc înrădăcinați și cunosc foarte bine istoria neamului, oamenii care au o așezare, un echilibru, cu toții vor vorbi cu evlavie și vor avea cuvinte alese la adresa Măriei Sale Ștefan Vodă.

Oare de ce Zoe Dumitrescu-Bușulenga, academi-cianul, a scris în testament să fie îngropată la Mănăstirea Putna, lîngă Ștefan și Eminescu? Pentru că ea a iubit valorile și a fost un om de o cultură și de o spiritualitate deosebite. Oare un creștin autentic iubește non-valorile? Ea a cunoscut foarte bine valoarea Sfîntului Ștefan și a lui Eminescu, care, iată, s-au întîlnit aici, și a cerut să fie și ea la streășina Putnei, lîngă Ștefan și Eminescu, lîngă sfinții, lîngă domnitorii, lîngă părinții iubitori de neam și de credință strămoșească.

Închipuirea de sine a unora i-a făcut să îi denigreze pe Ștefan, pe Eminescu, pe Creangă și pe alți oameni cu adevărat importanți din istoria noastră. Omul care are echilibru înlăuntrul său și nu este stăpînit de patima închipuirii de sine nu va critica, nu îl va vorbi de rău pe celălalt. Omul valoros se pleacă smerit și atunci este apreciat și iubit mai mult. Cine grăiește de rău, cine se ridică împotriva neamului și a valorilor noastre naționale? Cei care nu au puțină smerenie, care nu recunosc că ce au creat înaintașii noștri sunt cu adevărat valori și că ceea ce au lăsat înaintașii noștri este seva din care ne tragem, din care ne hrănim, și că fără de ea nu vom dăinui ca neam și ca țară. Închipuirea de sine face mult rău în societatea de astăzi. Limpezimea minții, curăția minții nu o poate avea oricine. Un om plin de închipuire de sine nu va putea dobîndi niciodată o minte curată, nu va putea pătrunde tainele cele adînci ale cunoașterii de sine și ale cunoașterii lui Dumnezeu, ale cunoașterii adîncurilor sufletelor celor ce viețuiesc în Dumnezeu.

Interviu realizat de Stelian GOMBOȘ